

Földoldani a merevségeket

Nem igaz az a hír, hogy az Ellenzéki Kerekasztal (EK) megszakította a tárgyalásokat az MSZMP-vel — nyilatkozta az MTI munkatársának érdeklődésére Tölgyessy Péter, az EK tárgyalócsoportjának tagja. Hozzátette: a május 8-ai központi bizottsági ülés óta valóban nem volt kapcsolatfelvétel, de az Ellenzéki Kerekasztal továbbra is fenntartja a már korábban ismertetett javaslatát. Azaz kapcsolatban, hogy az MSZMP reformkörüli tanácskozásukon konzultációkat kezdeményeztek az ellenzékkel, elmondta: ez inkább beszélgetés lenne, mert az Ellenzéki Kerekasztalnak a mindenkori kormányzó párt által kijelölt illetékesekkel kell tárgyalnia. Az EK természetesen abban érdekelt, hogy az MSZMP igazi reformpárttá váljon, de a reformerők

Az MSZMP és az EK

egyelőre még nincsenek a párt centrumában. Szólt arról is, hogy véleménye szerint az MSZMP reformkörüli természetesen elhelyezhetik majd koszorúikat Nagy Imre sírjánál. Tóth András, az MSZMP szakértője elmondta: a tárgyalások a legutóbbi KB-ülés óta egyelőre azért szünetelnek, mert várják, hogy a különböző szervezetek válszt adjanak a Központi Bizottság kezdeményezésére. A reformerők nincsenek felhatalmazva a tárgyalások folytatására, de üdvözlendő minden olyan kezdeményezés, amely a jelenlegi holtpontról kimozdítja a megbeszéléseket.

Szólt arról is, hogy a Központi Bizottság május 29-ei ülésén várhatóan foglalkozik az ellenzék és az MSZMP közötti tárgyalásokkal. Tóth András szerint elképzelhető, hogy a nemzeti kerekasztal valamifajta csoportosítással jöjjön létre, így például, az egyik oldalon ülne az Ellenzéki Kerekasztal, a másikon az MSZMP. Ugyanakkor helyet kapnának az asztalnál olyan szervezetek is, amelyek egyik oldalán sem kívánnak ülni. Esetleg megfigyelők is részt vennének a tárgyaláson, olyan szervezetek, csoportok, amelyeknek neve eddig nem vetődött fel. Végetül hangsúlyozta: a jelenlegi megmegevedett álláspontokat mielőbb fel kell oldani, mert ezt igényli a társadalmi helyzet, a válság elhárítása, s a közvélemény is a felelős politikai tényezőktől.

(MTI)

Az 5-ös út újonca: Kistelek

A név változatlan maradt természetesen, csupán rangosabb lett Kistelek, és rangosabb lett Csongrád megye: március elsejétől két várossal gyarapodott déli régió. Tettünk már egy városi sétát Mórahalmon, ezúttal pedig Kistelek városi útjait járjuk.

Fagylalozó gyerekeket kérdeztem, hogy tapasztalnak-e változást, azóta, hogy a városi jogú nagyközségből város lett?

— Mi semmit. Ugyanúgy kell iskolába járni, drága a fagyi. Egy azért mégis változott: tanyán élő barátaink azzal ugratnak, hogy most már Nagyteleken lakunk.

— Mi a véleménye Ott József tanácselnöknek?

— Megy tovább minden. Befejtettük a szennyvíz-fogadótelepet, amit a vízmű, a tejüzem és a tanács finanszírozott. A tanácsnak 12 millió 600 ezer forintjába került eddig. Ha elkészülnek a járulékos beruházások, 20 millió lesz a költség. Ez nagyon fontos munka, hiszen a napi 450 köbméter szennyvíz tisztítása helyett ezer köbmétert tud „feldolgozni”. A tisztítóműre 400 család lakását lehet rákötni.

— Mennyit kell a lakóknak fizetni?

— Az előzetes számítások szerint 35-38 ezer forintba kerül majd, amit tíz év alatt kell visszafizetni.

— Mégis, mit jelent a városi rang?

— Egyelőre csupán annyit, hogy elismerték azokat az erőfeszítéseket, amelyekkel javítottuk az egészségügyi ellátást, a kereskedelmet, a szolgáltatást. Egy városban elvárható legalább egy középfokú oktatási intézmény is. Nekünk itt adott a gimnázium és postaforgalmi szakközépiskola.

Városi butik Kisteleken

Nem panaszkodhatunk az iparra sem.

— Több pénz jut fejlesztésre?

— A költségvetés nem változott, az igények pedig nőnek, ez okoz némi feszültséget. Az igazság az, hogy a tanács pénze zöme elmegy az iskola, az óvoda, a bölcsőde és az egészségügyi intézmények zavartalan üzemeltetésére. Reméljük, majd változik ez a helyzet. Még azt elmondom, hogy új ivóvízkutat fúrunk 5 millióért, 3 millió pedig a fiatal házások és a többgyermekes családok támogatására kell.

— A magántőkét nem lehet bevonnai a város fejlesztésébe?

— Lehet. Egy vállalkozó kempinget nyit az 5-ös út mellett. Lényeges ez, hiszen Kisteleken tudjuk tartani legalább néhány napra az árutároló vendéget.

— Mit terveznek még?

— A munkahelyeken olyan kereseti lehetőséget kell teremteni, ami vonzó. Ezenkívül a lakosság igényeinek a kielégítése a legfontosabb. Tudjuk, mit akarnak az emberek, kéréseiket rangsoroljuk, és igyekezünk azokat megvalósítani.

Ezt tudtam meg a tanácselnöktől, de arra is kíváncsi voltam, hogyan gondolkozik a járókelő.

— Rettentően le vagyunk maradvá — mondta Fazekas Sándor. A világon semmit nem érezek még, hogy városlakó lettem. Egyetlen szórakozás a foci, de arra is kevés a pénz. Van néhány füstös kocsmá, de ott nem lehet szórakozni, a diszkó meg nem ilyen középkorú

embernek való. Örülnek egy olyan étteremnek, ahol cigányzene mellett lehetne beszélgetni.

Tóth Sándorné védőnő: Új művelődési ház kellene, mert a jelenlegi az minden, csak nem kultúrház. Elégedetlen vagyok a hűselltással. Mindig ugyanazt az 5-6 féle felvágottat kapom. Miért csak hetente kétszer hoznak hentesárut? Irja csak le azt is, hogy bennszülött kisteleki vagyok, ismerem és szeretem az embereket, időseket, fiatalokat egyaránt. Szeretném, ha a lakók jogos igényeit kielégítenék. Tudom, hogy ez lassú folyamat, abból a kevésből kell gazdálkodni, ami van. Várjuk türelemmel a fejlesztést.

A. S.

„Felülről nem lehet alulról szerveződni!”

Csak néhány hónap telt el a sokat emlegetett pártvita óta, amelynek központi anyaga az MSZMP lakóterületi szerveződését szorgalmazta volna. Akkor több volt a fanyalgó, mint a helyeslő, több a félreértő, mint az értő. Pedig hát, az MSZMP legértetlenebb tagjainak is tudomásul kell vennünk, a munkahelyi „politizálás” fölött eljár az idő. Azaz, elérkezik az igazi politizálás ideje, amikor valóban az emberekkel és társadalmi-politikai folyamatokkal kell foglalkoznia annak, aki politizálni akar, nem pedig vállalati-gazdálkodási kérdésekkel, amire a jövőben egyetlen pártnak sem lesz joga.

Sok párttag azonban kapva-kapott a fölkinálkozó új lehetőségeken. Némely el-

lenállást is legyűrve alapítottak új, lakóterületi alapszervezeteket. Közülük ültünk le néhányal beszélgetni. A megalakulás időrendjét nézve, az MTESSZ-nél tavaly decemberben létrejött alapszervezet képviselőjével, Oláh Istvánnal, a két hónapja megalakult postás közéleti (belvárosi) alapszervezettől Gyenesey Edinával, az algói olajipari lakóterületi pártszervezettől Babcsán Lászlóval, s a textilművek dolgozóiból a napokban megalakult északi városrészi-makkosházi-rókus; lakóterületi alapszervezettől Nagy Gizellával és Révészné Vajda Évával. (Hogy el ne felejtsem, Oláh István feleségével érkezett, akivel egy alapszervezetben dolgoznak immár.)

— És a tömegek?

Oláh István: — Válaszoltként kell számolni velük elsősorban. Olyan, alulról épülő politikai programmal, amit ők is magukénak tudnak vallani. De ebben a helyzetben a „tömeg” immár nem a hivatalos politikai kurzus legitimálására kell.

— Milyen szerepe lehet a lakóterületi politikai centrumoknak?

Babcsán László: — Mi Algyón két hete alakítottuk meg az olajosok lakóterületi alapszervezetét, és hirdettük meg a lakóterületi politikai centrum létrehozását. Mit mondjak? — szűkségnek bizonyult a tanács háza legelő helyzetéről. Meg kellett tanulnunk, emberek vannak, akiket foglalkoztatni kell, hogy nem mi vagyunk a fontosak, hanem akikért dolgozunk. Így derült ki: mindenkinek szembesülnie kell önmagával is. Mostanra kezd kialakulni köztünk egy, a valósággal szembesülő konszenzus...

Oláh István: — Tavaly december 20-án nyilvánítottuk magunkat megalakultnak. Azzal a céllal, hogy konkrétan bekapcsolódjunk a lakóterületi politizálásba, s fölkeljünk a választásokra is. Így tudtuk fölvenni a kapcsolatot az ellenzéki mozgalmakkal, ami nagyon hasznos, akkor is, ha inkább vitáink vannak, mintsem az egyetértés lenne jellemző, bármiben is. De nem játszunk határozathozatalos döntéskor. Azzal foglalkozunk mindig, ami éppen aktuális. Például a 14-es platformjával, vagy a reformkörüli konferenciával. Mindenképpen szükségesnek tartjuk a lakóterületi politikai centrumok kialakítását, ahová olyanok mennek, akik valóban politizálni akarnak. Erre azonban egy tömegpárt aligha képes. De miért ne lehetne megteremteni egy politizáló választási párt struktúráját, ha kisebb létszámmal is? Hisz akiket nem annyira a politika, mint a közösség érdekel, millió más formában megtalálhatják egymást, akár a párt segítségével is. Meg kellene egyszer már érteni mindenkinek: a párttal végképp nem lehet alkalmas immár semmiféle „védettséget” nyújtására.

Hallani, a pedagógusok osztatlan rokonszenvét is kívánták. Ők is belépnek önközzé.

Babcsán László: — Ők mindannyian Szegeden laktak. Igaz, mi valamennyien olajos fizikai dolgozók vagyunk. De az óvónők — akik algóié — már jeleztek belépési szándékukat az alapszervezetbe. Tudja, eddig az volt a legnagyobb baj, hogy ahány pártszervezet volt Algyón, annyi ágazati pártbizottsághoz tartozott. „Elmentünk” egymás mellett, még a palacktöltőben dolgozókkal is, mert azok dégazosok. Pedig hát egy csónakban evezünk. Most majd megpróbálunk lendíteni közös dolgainkon. És érezzük, hogy a pártunk külvilág is velünk van, például a szabadstrand ügyében. Velünk, a bürokráciával szemben.

Nagy Gizella: — Népszerű, az emberek érdekeit képviselő programra, még hozzá helyi programra van szükség. Akkor nemcsak mi látjuk értelmét a munkánk-

nak, hanem a körzet lakói is. Ehhez akarjuk megnyerni a körzetben lakó nagyüzemi dolgozókat, mert nem szeretnénk textiles alapszervezetnek megmaradni.

Révészné Vajda Éva: — Van köztünk szövőnök, üzemmérnök, művelődési szakember és osztályvezető is. Szóval, színes a paletta. A munkából pedig mindenféle bürokratizmus számúzni akarunk. És már látjuk: jó kapcsolatunk lehet a már meglévő lakóterületi alapszervezetekkel is.

Nagy Gizella: — És szoros kapcsolatokat akarunk kipeíteni a terület tanácsaival és országgyűlési képviselőjével is. Ugyanis valóban politizálni akarunk, fölszámolva azt a tévhitet, hogy nem a pártra tartoznak az emberek apró-cseprő gondjai. Igenis, a pártra is tartoznak, és föl kell vállalnunk a gondokat. Igaz, így is nehéz lesz visszacserezni az MSZMP tekintélyét. De megéri. Ehhez azonban rá kell jönnünk, nem egymást, hanem másokat kell győzködnünk. És első sorban tettekkel.

— Egyáltalán, lehet alulról szerveződni a MSZMP?

Gyenesey Edina: — Csakis úgy, ha kiizzadjuk, kiszívjuk, ami a miénk, amivel hatással lehetünk a pártra és a városrész életére. Mert fölülről nem lehet alulról szerveződni. Nekünk abban kell segítenünk az embereket, hogy sikerüljön nekik állampolgárrá válniuk. Nem kell mindenkinek politizálnia, hisz a társadalmi feszültségek újvis áthatják a magánszférát. De az embereknek érezniük kell, hogy számít a szavuk, hogy megkérdézik őket. És nemcsak választások idején.

Oláh Miklós, a városi pártbizottság titkára mind ehhez csak annyit fűzött hozzá: a lakóterületi pártszerveződést segíteni kell, de nem szabad erőszakolni. De így alakulhat ki valóban sokszínű szervezeti struktúra, amelyben a párt immár valóban föl tud vállalni valódi közösségi célkitűzéseket.

Nagy Gizella szerint pedig: — A munkahelyi fásultság után, végre valóban és igazán van mit tennünk!

Sz. I.

A védőnő: várjuk a fejlesztést

Takarítási sokféleképp lehet. A sóprú, lapát, felmosóröngy, s hogy a technikát se felejtjük ki — egy Rakéta porszívó egy átlag takarítónő kellék-tára. Az Unilever multinacionális vállalat osztrák cégének a napokban a Hungária Szállóban bemutatott takarító és higiéniai berendezései között ilyeneket nem láthattam. Helyette agyafűrt módzatokat s és 400 ezer forintos masinák képeben, miként lehet egy felmosást száraz kézzel átvészelni, egy 2-3 méter magas levő ablakot létramászás nélkül letisztítani. A vállalatok, intézmények képviselőinek — mint potenciális vevőknek — szemmel láthatóan tetszett a produkció, amint az osztrák igazgató öltöny-

Egy világcég névjegye

ben, nyakkendőben sikkalja a szálloda padlóját. Igaz, előtte is tiszta volt, de itt nem ez volt a lényeg. Láthattuk, miként lehet megadni a módját egy látszólag hétköznapi műveletnek.

Adva van egy vállalat, amely úgy termel, gyártja a készülékeit, hogy közben megoldozza a piacot is. Úgy tűnik, Magyarország a maga vödörös felmosóröngyös valóságával bizalomgerjesztő terep. Itt lehet a nagy ugrást elérni. Természetesen rendelni is lehetett helyben, s az árak sem voltak titkosak. S figyelőszökegként megteszi

egy forint nevű pénznem is.

Szóval, amit láttunk: a jövő. Feltéve, ha abba az irányba haladunk. Persze, közbülső megoldás is kínálkozik, amit szinte illetlenség leírni. Nem biztos, hogy mindent készen kell megvenni. Példa erre a kerekeken guruló takarító-kocsi, rajta praktikus, de egyszerű kézi szerszámok. A lényege nem az a párműanyag vödör és rozsdamentes csöváz, hanem a célszerűség tömény valósága. Ugyet akár a műhelyben is össze lehetne büttykölni, s talán hetven helyett húszezerből is kijön-

ne. Ha eddig nem jöttünk rá magunktól, hát most kaphattunk rá ötletet. Ingyen.

Sok-sok hasonló ötletből, vigyázva, hogy ne essünk a lopás gyanújába, új termékek születnének. Már rég nem a takarítóeszközökről van itt szó, hanem termelési és értékesítési stratégiáról. S ha meglódul a fantáziám, egy ma még hihetetlennek tűnő kép sejlik fel bennem: egy ingujjra gyűrűközt magyar igazgató, gyárának termékeivel a kezében bemutatót tart, s felveszi a megrendeléseket. Mondjuk, épp Ausztriában. Közben mosolyog, s leteszi országunk névjegyét a fejlett világban.

Tóth Szeles István